

VOEDSELBANKEN.NL
Midden Twente

Stichting Voedselbank Midden-Twente
Beitelstraat 3, 7556 ND Hengelo
www.voedselbankmidentwente.nl
info@voedselbankmidentwente.nl
administratie: 0683 227 284
aanbod voedsel: 0651 887 153
KvK 08143968

Gecertificeerd lid van de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken

STICHTING VOEDSELBANK MIDDEN TWENTÉ

JAAROVERZICHT 2022

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
1. De omgeving van 2022	4
2. Positie Voedselbank Midden Twente.....	5
2.1 Positie en doelstelling Voedselbank Midden Twente	5
2.2 Doelgroep/klanten van Voedselbank Midden Twente.....	5
2.3 Financiering kosten/financiële geldstroom	5
3.1 Lidmaatschap VBN	7
3.4 Participatie regio Salland - Twente	7
4. Voedseluitgifte	8
4.1 Keuze voor handhaving huidige vorm van uitgifte	8
4.2 Positie van klanten en huisregels.....	8
4.3 Aantal verstrekte voedselpakketten.....	8
5. De organisatie	9
5.1 Vrijwilligersorganisatie en de vrijwilligers.....	9
5.2 De opbouw van de organisatie	9
5.3 Voedselveiligheid	9

Woord vooraf

Het afgelopen jaar stond vrijwel uitsluitend in het teken van het voortbestaan van de voedselbank hoofdlocatie Hengelo en daarmee het voortbestaan van de uitgifte punten in Borne en Hof van Twente. De voortzetting van Voedselbank Midden Twente was afhankelijk van de mogelijkheid om te verhuizen naar de nieuwe locatie. Alle aandacht, tijd en energie werden besteed aan de verhuizing. Vandaar dat in het jaaroverzicht 2022 over minder activiteiten verslag wordt gedaan en gekozen is voor een vereenvoudigde opzet van het jaaroverzicht.

De formalisering en inrichting van Beitelstraat 3 als nieuwe locatie van Voedselbank Midden Twente op bedrijventerrein Timmersveld is met de nodige hectiek gepaard gegaan en heeft van het bestuur de nodige extra inspanningen gevergd.

Voor de vestiging van een voedselbank is de gemeentelijke ontheffing van het bestemmingsplan nodig. Een aantal ondernemers heeft juridische stappen ondernomen om de komst van Voedselbank Midden Twente tegen te houden. Naast de gemeentelijke bezwaarprocedure tegen de gemeentelijke ontheffing is de gerechtelijke procedure rond een voorlopige voorziening gebruikt. Uiteindelijk is de vordering van een voorlopige voorziening ingetrokken en is geen vervolg bezwaar tegen ontheffingsvergunning ingesteld. Voedselbank Midden Twente is blij dat dit alles achter de rug is en wil graag (samen)werken aan een goede verstandhouding met de ondernemers van de Beitelstraat.

Aan de verleende vergunning zijn strikte voorwaarden gesteld ten aanzien van de parkeermogelijkheden van de locatie en de wijze waarop de wekelijkse uitgifte moet plaatsvinden. Deze voorwaarden zijn gesteld om de parkeeroverlast voor ondernemers te beperken. Klanten zijn hiervan op de hoogte gesteld, maar de realisatie van hun medewerking aan het voorkomen van overlast blijft een bijzonder punt van aandacht. De consequenties van overlast kunnen groot zijn. In het ergste geval zal Voedselbank Midden Twente voor sluiting van de locatie Hengelo moeten vrezzen.

De tweede uitdaging die Voedselbank Midden Twente in 2022 het hoofd moest bieden, is de stijging van het aantal klanten. In combinatie met de al eerder ingezette (landelijke) daling van met name lang houdbare producten en brood, zal Voedselbank Midden Twente vaker voedsel moeten kopen. Reeds in 2022 heeft het bestuur zich bij de wethouders van Hengelo, Borne en Hof van Twente sterk gemaakt voor de oprichting van een Noodfonds. Het fonds is bedoeld voor noodgevallen en kan alleen in dergelijke situaties worden gebruikt. Ook in dit verslagjaar is het fonds niet gerealiseerd.

Ondanks de economische situatie waarin Nederland verkeert, mocht Voedselbank Midden Twente ook in 2022 rekenen op steun van bedrijven, organisaties, kerken en particulieren. Daardoor kon Voedselbank Midden Twente zonder een Noodfonds voedselpakketten blijven verstrekken. Het bestuur dankt allen voor hun donaties, giften en opbrengsten van campagnes voor goede doelen.

1. De omgeving van 2022

Voedselbank Midden Twente is vanuit particulier initiatief ontstaan en op 14 februari 2006 opgericht. Voedselbank Midden Twente is actief in de gemeenten Borne, Hengelo en Hof van Twente. Voedselbank Midden Twente staat voor het tegengaan van verspilling van bruikbaar voedsel door dit gratis te verstrekken aan personen en gezinnen die niet in staat zijn hierin zelf te voorzien. Het voedselpakket is aanvullend en voedselhulp duurt in principe maximaal drie jaar.

De manier waarop Voedselbank Midden Twente te werk gaat, is statutair vastgelegd en wordt bereikt door o.a.:

- het inzamelen en verstrekken van voedsel en andere levensmiddelen
- het opzetten van een netwerk van uitgiftepunten voor het uitdelen van voedselpakketten

Voedselbank Midden Twente kreeg te maken met onderstaande ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiën en werkzaamheden van Voedselbank Midden Twente.

Stijging van energie- en brandstofprijzen

Voedselbank Midden Twente heeft een eigen wagenpark waarmee dagelijks voedsel wordt opgehaald in het werkgebied. Op twee dagen wordt landelijk aangeboden voedsel uit het Regionaal Distributie Centrum in Deventer opgehaald.

Het pand aan de Beitelstraat moet op het gebied van verduurzaming de nodige stappen maken. De koel- en vriesfaciliteiten voldoen weliswaar aan de laatste duurzaamheidsnormen, maar de actuele energieprijzen moeten toch betaald worden.

Stijging aantal klanten

Het jaar 2021 liet de eerste tekenen van een energiecrisis zien en deze ontwikkeling heeft zich in 2022 doorgezet.

Door de energiecrisis, de stijging van andere vaste lasten en de hoge inflatie is het aantal klanten in het hele werkgebied, maar vooral in Hengelo vanaf het najaar sterk gestegen. Deze toename is versneld doordat de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken (VBN) de jaarlijkse inkomensstoets, dat zijn de criteria op grond waarvan iemand als klant van een voedselbank kan worden toegelaten, tussentijds heeft verruimd. Mensen die eerder geen klant konden worden, konden dat nu wél. Daarnaast kregen leden van VBN de ruimte om al voedselhulp te verstrekken vóórdát iemand officieel als klant kon worden toegelaten. Al enige jaren zien we de trouwens de ontwikkeling dat klanten langer klant blijven en zelfs na drie jaar weer terugkeren.

De stijging van het aantal klanten heeft gevolgen voor de logistiek van de wekelijkse uitgifte. Voedselbank Midden Twente mag op grond van de toegekende ontheffing bestemmingsplan zich op het bedrijventerrein Timmersveld vestigen, maar slechts één keer per week de voedseluitgifte verzorgen. Dat betekent dat meer klanten binnen dezelfde vastgestelde openingstijden van voedselpakketten moeten worden voorzien.

Daling voedselaanbod

De daling wordt onder andere veroorzaakt door:

- de oorlog in Oekraïne en de onzekerheid over het einde van deze oorlog. Door dit conflict is wereldwijd een tekort aan grondstoffen en producten ontstaan
- toename anti-verspillingsaanpak bij producenten en retailers
- efficiënter voorraadbeheer van retailers

Het lukt Voedselbank Midden Twente ook in 2022 wekelijks een goed en gezond aanvullend voedselpakket aan te bieden. Dit danken wij aan de goede lokale en regionale contacten met leveranciers, maar ook doordat sommige donateurs en goede doelen organisaties geld beschikbaar stellen expliciet voor de aankoop van voedsel. Het kopen van voedsel staat weliswaar haaks op het beginsel verspilling tegengaan, maar soms 'breekt nood wet'.

2. Positie Voedselbank Midden Twente

2.1 Positie en doelstelling Voedselbank Midden Twente

Vaak wordt gedacht dat de voedselbank uitgaat van de gemeente. Dat is onjuist. Voedselbank Midden Twente is een stichting en geen voorziening van overheidswege waar men recht op heeft.

Kernwaarden

- neutraliteit
- onafhankelijkheid

Doelstelling

- het bieden van gratis voedselhulp aan mensen die in armoede leven voor maximaal drie jaar
- het voorkomen van verspilling van goed voedsel

Voedselbank Midden Twente is aangesloten bij VBN en moet voldoen aan een aantal (streng) eisen, zoals werken met uitsluitend vrijwilligers, geheimhoudingsplicht voor vrijwilligers, Verklaring Omtrent Gedrag voor bestuursleden en vrijwilligers die beschikken over klantinformatie.

Voedselbank Midden Twente moet daarnaast voldoen aan de hoge eisen die de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) stelt aan houdbaarheid van producten, het transport en opslag van voedsel en hygiënevoorschriften.

De naam Voedselbank is niet beschermd. Iedereen kan zich voedselbank noemen, zonder te hoeven voldoen aan bovengenoemde eisen. Inmiddels circuleert de 'alternatieve voedselbank'. Dit leidt tot de nodige verwarring bij mensen die willen doneren aan Voedselbank Midden Twente.

Super Sociaal is net als een voedselbank een non-profit organisatie en heeft als doelgroep mensen die aantoonbaar (tijdelijk) te weinig inkomsten hebben om van rond te komen. Met een pas kunnen zij met korting op de gewone supermarktprijs boodschappen doen. Super Sociaal is dus geen voedselbank met een winkelconcept.

2.2 Doelgroep/klanten van Voedselbank Midden Twente

De doelgroep bestaat uit mensen die financieel niet rond kunnen komen. Iedereen kan in een financiële nood situatie terecht komen en aangewezen zijn op tijdelijke voedselhulp.

De voedselbank is niet meer weg te denken uit het hedendaagse maatschappelijk leven. Voor de gemeente vormt de voedselbank een belangrijk instrument in het beleid tegen armoede. Voedselbank Midden Twente heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat de gemeentelijke schuldhelpverlening geen eis is voor toekenning van voedselhulp. Dit neemt niet weg dat Voedselbank Midden Twente klanten van informatie voorziet over gemeentelijke schuldhelpverlening en als onafhankelijke partij in contact staat met BudgetAlert.

In november is de Rijksoverheid gestart met de campagne 'Je staat er niet alleen voor'. In deze campagne staat de hulp aan mensen met geldzorgen centraal. Op Geldfit.nl staat alle informatie over hulp die beschikbaar is. Voedselbank Midden Twente geeft folders uit over Geldfit en wijst zodoende klanten de weg naar mogelijkheden voor schuldhelp.

2.3 Financiering kosten/financiële geldstroom

De zoektocht naar een nieuwe locatie was een lastige. De nieuwe locatie moest de nodige ruimte bieden om de verschillende activiteiten te laten plaatsvinden, voldoen aan de wettelijke eisen voor een voedselbank én betaalbaar zijn. Het pand aan de Beitelstraat 3 is een bedrijfshal en kon met de nodige aanpassingen tot een volwaardige voedselbank worden ingericht.

Naast de begrote investeringen werd Voedselbank Midden Twente ook geconfronteerd met een aantal (onverwachte) uitgaven. Hierdoor is ingeteerd op de opgebouwde reserves.

Op de agenda van 2023 staat de verduurzaming van het pand als eerste prioriteit. Het pand is slecht geïsoleerd en in de maand december moesten vrijwilligers op sommige dagen bij 10° hun werk doen. Deze situatie moet in ieder geval structureel verbeterd worden.

Daarnaast moet jaarlijks voldaan worden aan de financiële verplichtingen die verband houden met voedselveiligheid, veilig en gezond werken en logistiek. Als voedselbank binnen de regio Salland - Twente moet Voedselbank Midden Twente bijdragen aan de financiering van het Regionaal Distributie Centrum (RDC) binnen de regio.

Tegenover deze kosten moeten voldoende inkomsten staan.

De drie gemeenten leveren een vaste bijdrage in de kosten die gemaakt worden voor het verstrekken van voedselhulp aan hun inwoners. Het ondersteuningsverzoek moet echter elk jaar opnieuw worden ingediend en door de gemeenten worden beoordeeld en goedgekeurd. Daarnaast verstrekt de gemeente Hengelo jaarlijks een subsidie waarmee de huur van het pand aan de Beitelstraat in Hengelo betaald kan worden. Deze subsidie wordt gedurende vijf jaar verstrekt.

Daarnaast ontvangt Voedselbank Midden Twente jaarlijks een bijdrage van VBN. Deze bijdrage wordt berekend aan de hand van het aantal klanten/monden in enig jaar.

Ondanks deze inkomsten blijft Voedselbank Midden Twente voor een zeer groot deel afhankelijk van donaties en sponsorgelden. Binnen het bestuur is het bestuurslid met de portefeuille PR, Sponsoring & Marketing hiervoor verantwoordelijk.

De stijging van de energie - en brandstofkosten baart ons zorgen. In het kader van het project Duurzaamheid heeft de provincie Overijssel de voedselbanken in de regio Salland - Twente energie subsidie ontvangen. Mogelijk dat deze subsidie ook in 2023 wordt toegekend. Eind 2022 werd bekend dat Provinciale Staten het vrijgevalen budget wilde besteden aan een aantal maatschappelijke organisaties, waaronder de voedselbanken.

VBN heeft de bestemmingsreserve Duurzaamheid in het leven geroepen. Hiermee wordt financiële ondersteuning geboden aan voedselbanken die willen investeren in de verbetering van duurzaamheid, bijvoorbeeld door isolatie van het pand of het plaatsen van zonnepanelen.

Andere voorbeelden van ondersteuning door de VBN zijn bestemmingsreserve Ondersteuning Voedselbanken en Logistiek. Verzoeken om een bijdragen moeten goed onderbouwd worden aangeleverd. De Toetsingscommissie bepaalt of de aanvraag wordt toegekend.

3. Activiteiten 2022

3.1 Lidmaatschap VBN

Voedselbank Midden Twente is aangesloten bij VBN. Voedselbank Midden Twente levert een bijdrage aan de besluitvorming binnen de vereniging en confirmeert zich aan de besluiten van het hoogste orgaan: Algemene Ledenvergadering.

Samen met VBN zijn landelijke afspraken gemaakt over pakkettenstelling, het kopen van voedsel, solidariteit tussen de aangesloten voedselbanken onderling, de jaarlijks vast te stellen toelatingscriteria en de maximale duur van de tijdelijke voedselhulp.

Dit jaar zijn vanwege het teruglopende voedselaanbod vanuit supermarkten en groothandels de volgende initiatieven uitgerold:

- Aankoop van voedsel met subsidie van de Rijksoverheid door Stichting Voedselvangnet.
Stichting Voedselvangnet heeft ten doel het (Europees) aanbesteden, inkopen, tijdelijk op voorraad houden en schenken van levensmiddelen en aanverwante artikelen zoals persoonlijke verzorgings- en hygiënemiddelen en toiletartikelen ten behoeve van mensen die dat zelf niet kunnen betalen. Eind december 2021 is een samenwerking tussen VBN en stichting Voedselvangnet tot stand gekomen. De stichting helpt VBN, door het kopen van producten tegen markconforme prijzen, het landelijk aanbod van voedsel op peil te houden. Dat is nodig, omdat de vraag naar voedselhulp is gestegen, maar het voedselaanbod door een toenemende efficiency is gedaald
- Transparantie in voedselstromen door het verschaffen van frequente informatie aan de voedselbanken over de landelijke en regionale voedselverdeling

In het afgelopen jaar is onder de titel 'Onze Hulpverlening in Spannende Tijden' een start gemaakt met de discussie rond het strategiebeleid voor de jaren 2023 - 2025.

3.4 Participatie regio Salland - Twente

Voedselbank Midden Twente maakt deel uit van de regio Salland - Twente. In dit verband geldt een samenwerkingsovereenkomst tussen het RDC Deventer en de lokale voedselbanken binnen de regio. De verantwoordelijkheden over en weer zijn:

1. het RDC is verantwoordelijk voor de coördinatie en de distributie binnen de regio van het landelijk verworven voedsel;
2. de lokale voedselbank is verantwoordelijk voor de coördinatie en de distributie van voedsel, dat door het RDC wordt aangeleverd;
3. alle voedselbanken in de regio zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiering van het RDC.

Ook dit jaar volgende onderwerpen op de agenda:

1. overschrijding van de begroting i.v.m. transportkosten;
2. verbetering van de logistiek en transport binnen de regio.

4. Voedseluitgifte

4.1 Keuze voor handhaving huidige vorm van uitgifte

Een aantal collega voedselbanken hanteert het winkelconcept. Op meerdere dagen wordt voedsel uitgegeven en klanten kunnen uit aangeboden producten kiezen. Critici zien in dit concept het gevaar dat leveranciers minder bereid zijn voedsel aan te bieden. Daarnaast wordt hiermee het signaal afgegeven dat met armoede te leven valt. Praktisch probleem is de beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers die meerdere dagen inzetbaar willen zijn

Voedselbank Midden Twente heeft een vestigingsvergunning voor voedseluitgifte eens per week gedurende vastgestelde openingstijden. Alleen al om die reden kan het winkelconcept niet gerealiseerd worden.

4.2 Positie van klanten en huisregels

Alle nieuwe klanten krijgen standaard bij hun eerste bezoek schriftelijke informatie over het reilen en zeilen binnen Voedselbank Midden Twente. Vanuit VBN zijn uitgangspunten geformuleerd op het gebied van klachten van klanten. Voedselbank Midden Twente geeft al jarenlang klanten informatie over de houdbaarheid van producten. Informatieblad 76 legt uit welke producten hoe lang na de houdbaarheidsdatum geconsumeerd kunnen worden. Ook deze informatie wordt standaard aan alle nieuwe klanten meegegeven. Dit jaar zijn hierover geen vragen gesteld of klachten ingediend.

4.3 Aantal verstrekte voedselpakketten

In 2022 werd in totaal 15880 kratten voedselpakketten aan 645 gezinnen (1548 monden) verstrekt. Het bestand is als volgt verdeeld:

- 12 % grote gezinnen
- 20 % zijn gezinnen
- 16 % zijn 2 persoonshuishoudens
- 52 % zijn 1 persoonshuishoudens

Binnen deze verdeling wordt rekening gehouden met wel of geen varkensvleesgebruik en of het pakket vegetarisch moet zijn.

Voedselbank Midden Twente zag dit jaar de volgende ontwikkelingen:

- weer een groei aantal klanten
- stijging van ouderen en gezinnen
- relatief meer gescheiden vrouwen met kinderen
- meer klanten blijven afhankelijk van meerjarige voedselhulp

5. De organisatie

5.1 Vrijwilligersorganisatie en de vrijwilligers

Voedselbank Midden Twente werkt uitsluitend met vrijwilligers. De voedselbank is door de jaren heen van karakter veranderd. Ooit begonnen als kleinschalig initiatief voor een beperkt aantal klanten, inmiddels uitgegroeid tot een bedrijf dat zich moet houden aan professionele standaarden, regels en richtlijnen ten aanzien van hygiëne, vervoer, voedselveiligheid en werkomstandigheden. Deze kwaliteitseisen benadrukken het bedrijfsmatig karakter van de voedselbank en vragen van vrijwilligers een werkhouding en aanpak die daarbij passen.

5.2 De opbouw van de organisatie

De voedselbank heeft ca. 85 vrijwilligers.

Naast het bestuur zijn er zes teams die elk een bijdrage levert aan de wekelijkse uitgifte.

Het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het besturen van de stichting. Het bestuur bestaat uit vier leden/vrijwilligers: een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een bestuurslid met de portefeuilles PR, Sponsoring en Marketing, voedselveiligheid en coördinatoren.

De teams

1. logistiek: verzorgt de aanvoer en distributie van voedsel, de interne goederenstroom en het voorraadbeheer,
2. sorteer: beoordeelt de aangeboden levensmiddelen op bruikbaarheid en sorteert deze naar soort en aard, stort de onbruikbare producten in de afvalbakken, maakt de kratten van de bakkers en supermarkten schoon,
3. inpak: verzorgt het klaarmaken van de voedselpakketten, zorgt voor schone kratten en schone tafels na het inpakken,
4. uitgifte: verzorgt de uitgifte van de voedselpakketten en laat de ruimte schoon achter, schakelt de niet in gebruik zijnde koel/vriesapparatuur uit,
5. administratie: verzorgt de intake, de beoordeling van de aanvragen, de klanten registratie, de pak- en uitgiftelijsten,
6. facilitair: verzorgt huishoudelijke taken, schoonmaak en onderhoud.

Elk team heeft een coördinator als aanspreekpunt. Met hem of haar worden lopende zaken afgehandeld en gesignaleerde knelpunten opgelost. Een vrijwilliger kan een specifieke verantwoordelijkheid hebben. Bijvoorbeeld magazijnopslag, veiligheidsinspectie, verzorgen van kledingbonnen, e.d.

5.3 Voedselveiligheid

Voedselbanken zijn gehouden aan de hoge eisen die gesteld worden door leveranciers van voedsel en door de NVWA. De NVWA stelt voornamelijk eisen ten aanzien van het vervoer, opslag en uitgifte van voedsel. Ieder lid van VBN moet jaarlijks aan kunnen tonen dat men een 'groene voedselbank' is. Daartoe worden onverwachte inspecties uitgevoerd en kan de NVWA steekproefsgewijs bij VBN onderzoeksrapporten opvragen.

Ook in 2022 heeft Voedselbank Midden Twente het certificaat 'Groene Voedselbank' ook dit keer met de maximale score van 100 punten behaald.